

Wat treft u dit keer in de nieuwsbrief aan?

In deze nieuwsbrief Monumentenzorg en Archeologie hebben we drie interessante artikelen voor u. Wist u dat Gouda een hele bijzonder kerkelijke collectie heeft, even bijzonder als de Goudse glazen; namelijk van liturgisch textiel? En dat dit kerkelijk erfgoed nog regelmatig wordt gebruikt? U leest het in het artikel over de collectie van de Oud-Katholieke kerk aan de Hoge Gouwe. In de verhalenreeks over Goudse wijken vertellen we dit keer over de binnenstad en de wijk Nieuwe Park, en het daar aanwezig historische groen en hoe daar vroeger gebruik van werd gemaakt. Tot slot besteden we aandacht aan de regeling voor gevelherstel in de binnenstad, in het kader van het 750-jarige bestaan van Gouda in 2022.

Kent u mensen die wellicht geïnteresseerd zijn in de nieuwsbrief? Stuur u deze nieuwsbrief dan door of vertel hen dat ze zich kunnen aanmelden voor de verzendlijst door een mailtje te sturen aan Nieuwsbrief.MenA@gouda.nl. U kunt zich op dit adres ook afmelden voor de nieuwsbrief.

COLOFON

Dit is een uitgave van de gemeente Gouda

REDACTIE

Dorothee Posthumus Meyjes (gemeente Gouda),
Marjolein Versteeg (Marjolein Versteeg tekst & redactie)

AUTEURS

Coretta Bakker-Wijbrans, Marina Lameris m.m.v.
Richard de Beer, Dorothee Posthumus Meyjes,
Joke Radstaat, Marianne van der Veer

FOTO'S/AFBEELDINGEN

Streekarchief Midden-Holland (SAMH), Gemeente Gouda,
Astrid de Haan, Museum Catharijneconvent Utrecht,
Ruben de Heer, Museum Gouda, Henry van Diest

VORMGEVING

Steenbergen Ontwerp Studio

We hebben ons best gedaan alle rechthebbenden van foto's gebruikt in deze nieuwsbrief te achterhalen. Voor zover bekend zijn alle rechten voldaan. U kunt contact met ons opnemen wanneer dat niet het geval is.

Gouda 750 jaar stadsrechten

Wandelen in de groene binnenstad van Gouda: toen en nu

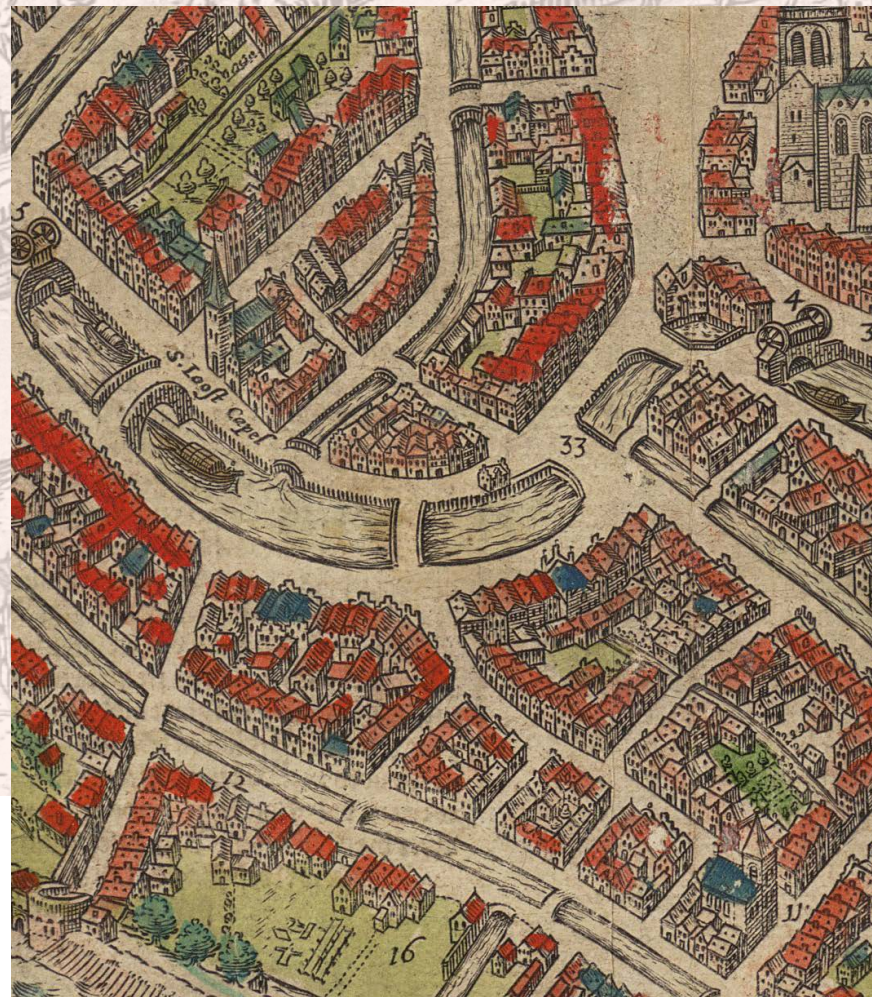
De volgende Goudse wijk waaraan we in het kader van Gouda750 aandacht besteden, is de binnenstad. Hier liggen de cultuurhistorische waarden natuurlijk voor het oprapen. Meestal denken we dan vooral aan de gebouwde monumenten, waaronder de toppers als de Sint Jan, het Stadhuis en de Waag. Maar er is ook een hele andere cultuurhistorische kant aan die binnenstad die veel minder vaak belicht wordt: die van het groen. In dit artikel besteden we daar aandacht aan!

In deze rubriek komt elke keer een andere wijk uit Gouda aan bod. We vertellen over cultuurhistorie in brede zin: archeologische vondsten, gebouwen, structuren of verhalen uit de verschillende wijken. Per nieuwsbrief wordt er één wijk belicht vanuit verschillende invalshoeken. We doen dit samen met het Streekarchief Midden-Holland.

Kaart van Jacob van Deventer, ca 1560

monumentenzorg
en archeologie

Kaart van Braun en Hogenberg uit 1585

Al eeuwenlang is de binnenstad van Gouda meer dan stenen en huizen alleen. Zo zijn er in het laatmiddeleeuwse Gouda, door Jacob van Deventer rond 1560 in kaart gebracht, veel groene ruimtes. Binnen de stadsmuren liggen grote tuinen achter huizen, langs delen van de stadsmuur, bij gasthuizen en op kloosterterreinen. Die tuinen worden gebruikt als boomgaard, moes- of kruidentuin en bleekveld. Op de kaart van Braun en Hogenberg uit 1585 wordt het groen duidelijker ingetekend. Je kunt kleine (fruit)bomen en struiken onderscheiden, de inrichting van een moestuin en bleekvelden. Langs de Haven en de Vest, achter de Sint Janskerk bij het kerkhof en bij het voormalige kasteel tekenen de kaartmakers grote bomen.

Een aangename wandeling

Het groen in de stad komt door de verstedelijking flink onder druk te staan: veel groene ruimtes worden volgebouwd. Maar ook al in de 17e en 18e eeuw wordt het verband gelegd tussen het planten van bomen en de gezondheid van de bewoners van de stad.

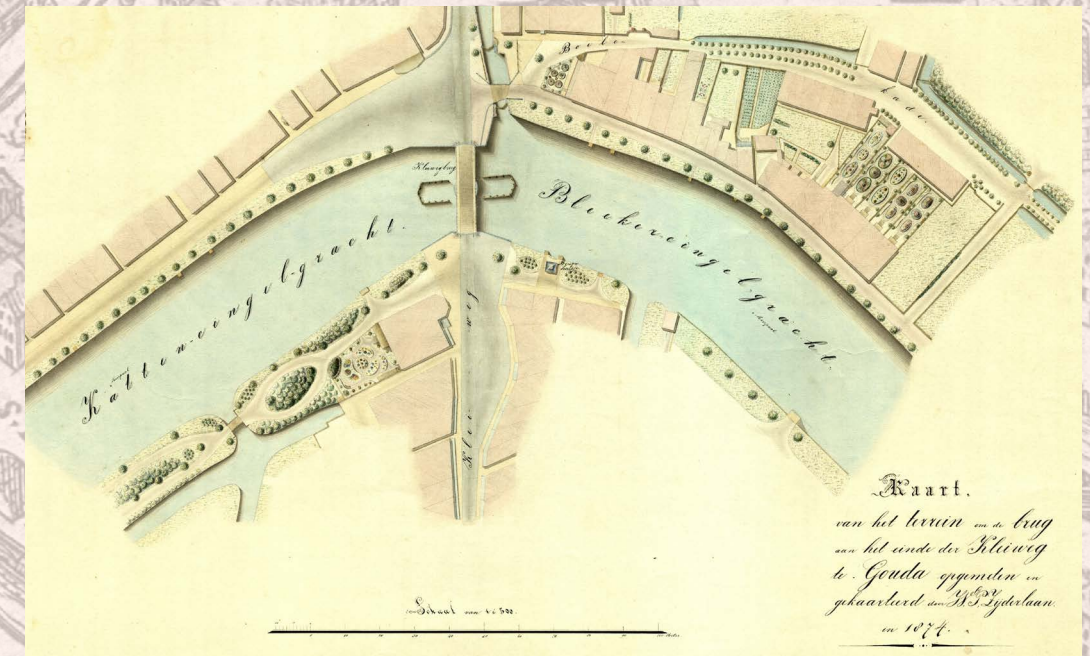
Plantsoen met Tiendewegspoort op achtergrond ca. 1850, aquarel van D.J. van Vreumingen

Plantsoenen van Tiendeweg af naar Doelenbrug ca. 1850, aquarel van D.J. van Vreumingen

Wie geld heeft trekt de stad uit en bouwt een tweede huis in de natuur waar de lucht schoon en fris is.

Daarnaast zorgt de uitvinding van het kanon voor een groene meevaller, al is dat onbedoeld. De kanonnen vragen om een ruim onbebouwd schootsveld rondom de muren van de stad. Bestaande gebouwen worden dan ook gesloopt, en in plaats daarvan verschij-

Brug aan het eind van de Kleiweg ca. 1874 met links het Regentesseplantsoen

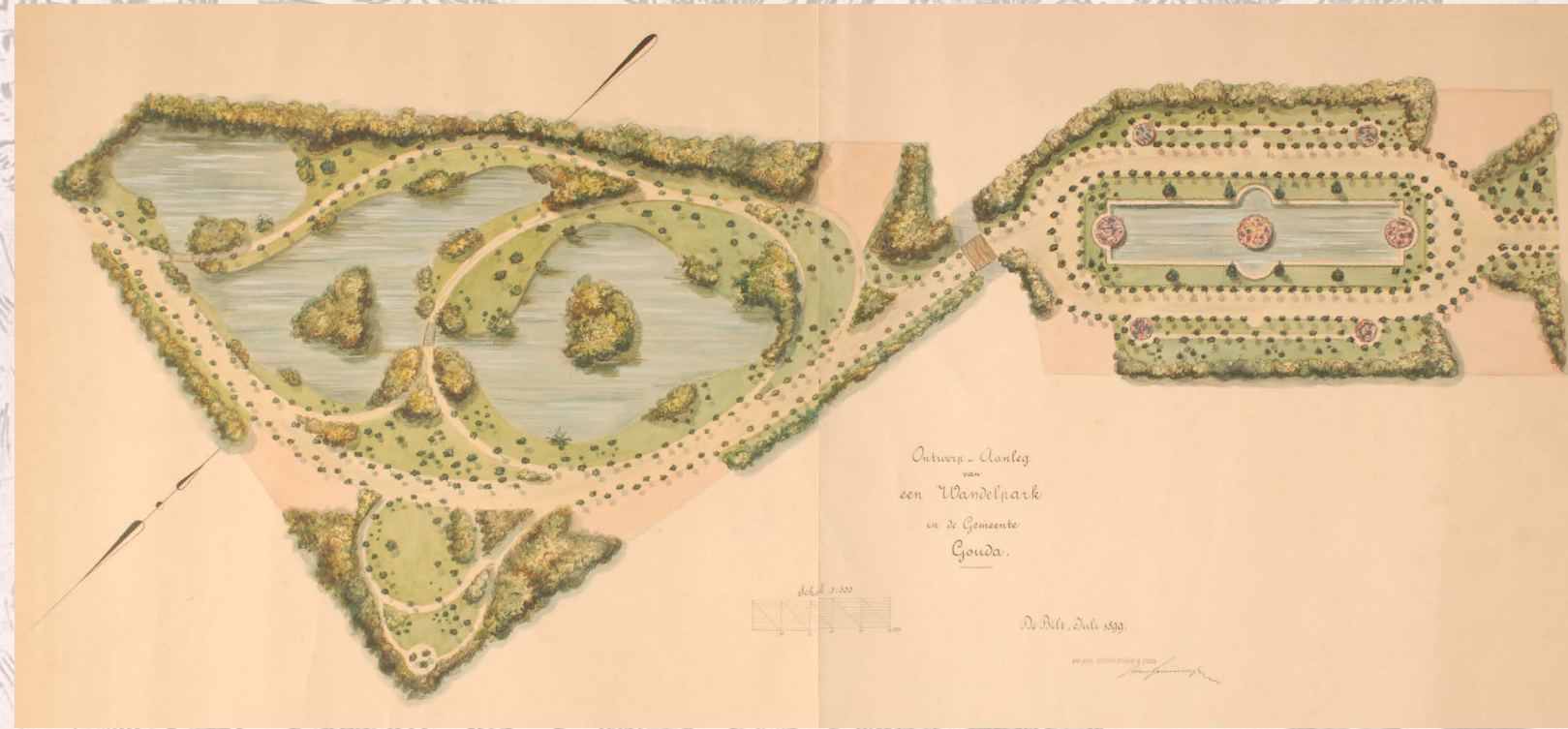
nen tuinen. Zo ontstaat een ideale plek voor een wandeling in de lommerrijke schaduw van bomen, zo blijkt uit een citaat uit 1779: *“de wandeling in eene opene zomerlucht is niet zeer aangenaam voornamelijk wegens het ongemak welk men lijdt van de hitte der zonne. Men heeft dus met het planten van Boomen beoogd om den wandelaren zo veel mogelijk waare, voor dit ongemak te bevrijden.”*

Na de Franse tijd, vanaf het begin van de 19e eeuw, worden de vestingwerken van veel steden gesloopt. Het onderhoud aan muren, torens en poorten is namelijk heel kostbaar en de dreiging van oorlogsgevaar wordt in de loop van de eeuw steeds minder. Op de vrijgekomen wallen worden parken aangelegd, vaak ontworpen in landschapsstijl met uitbundig groen en kronkelende paadjes. Uitermate geschikt voor wandelingen rondom de stad. In Gouda is dat goed te zien op de aquarel van Van Vreumingen in de collectie van Museum Gouda: mensen wandelend langs en varende op de Fluwelensingel. Dat wandelen wordt in de 19e eeuw heel populair. Een bijkomend en misschien wel belangrijker element van het wandelen is namelijk het flaneren, zien en gezien worden. De schrijver Hildebrand schrijft daarover in 1839: *“weet dat zij allen des zondags hun verschillenden wandeltijd hebben. Iedere groep burgers heeft zijn eigen wandeltijd, laat zich zien en wil graag gezien worden.”*

Plantsoen b/d. Jeruzalemstraat

Gouda

Ontwerp voor het Van Bergen IJzendoornpark en het Nieuwe Park

STADSNIEUWS.

GOUDA, 28 April 1902.

Zijn wij goed ingelicht dan zal het Van Bergen IJzendoorn-park reeds met het aanstaande Pinksterfeest voor het publiek worden opengesteld. De beplanting van het geheele terrein nadert hare voltooiing. Aan een geacht ingezetene is toegestaan zwanen te houden in het park, wat de aantrekkelijkheid hiervan zeker niet weinig zal verhoogen. De grond langs de door den heer E. J. van der Heijden aangelegde „Parkstraat” zal ook worden beplant en als het ware één geheel uitmaken met het park; hierdoor verkrijgt dit natuurlijk een nog grootscher aanzien. Wanneer eenmaal alles gereed is zullen de talrijke tegenstander van een wandelpark daar ter plaatse vermoedelijk wel tot de slotsom komen, dat degenen, die het plan „doordreven”, toch niet zoo heel verkeerd hebben gehandeld. (G. N.)

Goudsche Courant van 29 april 1902

Vroesentuin door Henri Olfiers

Het openbaar groen wordt door de stad flink gestimuleerd. In 1827 wordt de wet van kracht die het begraven in de stad verbiedt. De bevolkingsdichtheid in de steden groeit namelijk snel, waardoor de volkshygiëne wordt bedreigd. Met de wet wordt besloten om begraafplaatsen buiten de stad aan te leggen. Tegelijkertijd wordt parkaanleg op de voormalige stadswallen gestimuleerd. In Gouda wordt in 1832 een Algemeene Steedelijke Begraafplaats ingericht buiten de Turfsingel en in 1850 verkopen de kerkmeesters van de Sint Janskerk het kerkhof achter de kerk aan het Vroeshuis *“ten einde daarvan eene wandeling voor hunnen Proveniers te maken”*. Rond 1900 wordt het monumentale hek van de tuin naar achteren geplaatst. De Vroesentuin wordt dan openbaar gebied.

Het wordt nog fraaier in Gouda als burgemeester Albertus Adrianus Van Bergen IJzendoorn bij zijn overlijden in 1895 een legaat schenkt aan de stad. Daarin laat hij opnemen dat hij een groot deel van zijn tuin, achter zijn huis aan de Oosthaven, aan de stad schenkt. Hij doet dit ter uitbreiding van de *“openbare wandeling”* langs de Fluwelensingel: het Houtmansplantsoen. Tevens laat hij in zijn testament opnemen om een bedrag van 40.000 gulden aan de stad te doneren voor de aanleg van een wandelplaats, *“op enige afstand van de bebouwde kom, die men van twee kanten bereiken kan, zoodat men niet langs denzelfden weg behoeft terug te keeren”*.

Het Van Bergen IJzendoornpark

De stad kiest voor een moerassig veenweidegebied naast het station als plek voor het nieuwe park. De firma Groenewegen & zoon krijgt de opdracht om een wandelpark aan te leggen met daaraan grenzend percelen om woningen op te laten bouwen en een rijweg voor een goede verbinding tussen het station en de Nieuwe Gouwe. De vormgeving van het noordelijk deel van het park is in landschapsstijl: een grote waterpartij van vijvers met eilandjes erin, doorsneden met landtongen, die door twee rustieke ‘knuppelhouten’ bruggetjes met de andere oever worden verbonden. De paden door het park hebben de slingerende vorm van een krakeling en langs de waterkant zijn rotspartijen met afwisselend open en gesloten beplanting. Samen met de rustieke bruggen maakt dit geheel het park tot een schilderachtig landschap. Op zondag 15 juni 1902 wordt het park opengesteld voor publiek en direct door *“de overgrootste meerderheid der ingezetenen”* in gebruik genomen. In 1910 wordt besloten om het tweede deel, het Nieuwe Park, aan te leggen, zodat de rondwandeling compleet wordt. Vanwege de vorm van het terrein en de aanwezige sloten wordt het geometrisch strak ingericht. Het landschapselement komt terug in het eiland in de vijver met rotspartij en een rijk assortiment aan planten.

Marie in de Vroesentuin

Amateurfotograaf Olifiers met unieke collectie stereofoto's

De Gouwenaar heeft met het Van Bergen IJzendoornpark volop mogelijkheden om uit wandelen te gaan. En dat gebeurt dan ook. Op zondag trekt men erop uit om na de kerkdienst en het middageten te wandelen door het Goudse groen en in de omgeving van de stad. We weten dit door een fraaie collectie stereofoto's die het Streekarchief Midden-Holland in december 2017 heeft ontvangen. De foto's zijn gemaakt door Henri Petrus Olifiers, geboren in Gouda in 1851 en woonachtig aan de Markt nummer 4. Van beroep is hij goudsmid en kunsthaarwerker en op het adres aan de Markt heeft hij een winkel met daarboven een woonhuis. Olifiers is amateurfotograaf en via zijn nazaten hebben wij een collectie van maar liefst 180 foto's over Gouda en omgeving ontvangen. In Nederland zijn maar enkele van dergelijke grote collecties stereofoto's van een amateur bekend. Een stereofoto wordt met een speciale camera gemaakt. Er worden twee foto's van hetzelfde object gemaakt die in een kijker worden geplaatst waardoor je diepte in de foto kunt zien.

Café Christensen in Stolwijkersluis

Wandelen in de polder, stereofoto

Marie op een bankje in het Houtmansplantsoen

Marie op het knuppelbruggetje in het plantsoen bij de wetering achter de Spoorlaan

Olifiers is een goede fotograaf en neemt zijn camera mee als hij gaat wandelen met zijn vrouw Marie. In de collectie zitten fraaie foto's van de Karnemelksloot, van het Jaagpad langs de IJssel, van Haastrecht en van de stoomtram naar Oudewater. Het echtpaar zal zo nu en dan met de tram naar Haastrecht zijn gegaan om vervolgens via Stolwijkersluis naar Gouda terug te lopen, langs het Houtmanplantsoen en de Vroesentuin terug naar de Markt.

Aan het Jaagpad langs de IJssel naar Haastrecht

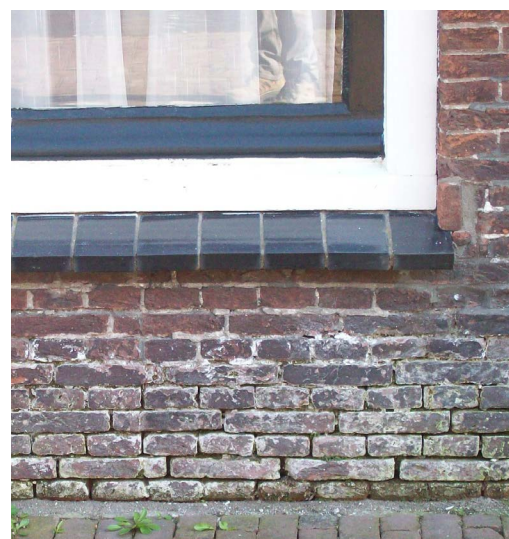
Bewonersinitiatief Singelpark: een rondje binnenstad in het groen

Terug naar onze tijd. Ook nu willen we groen in de stad. Meer groen als longen van de binnenstad. Gouwenaren die het bewonersinitiatief Singelpark zijn gestart, streven ook een "aangename wandeling" na: 'Een doorlopende route waar groen en water optimaal met elkaar verbonden zijn. Waar het oude karakter van Gouda volop tot z'n recht komt en de aandacht van bezoekers getrokken wordt naar historische kenmerken. Waar bewoners en bezoekers van de stad kunnen ontmoeten, wandelen, spelen, sporten, vertoeven, genieten en verwonderen'. Deze Gouwenaren willen graag een route langs de singels zodat je een rondje om de binnenstad kan lopen door het groen. Op dit moment zijn ze bezig met de vergroening van het Houtmanspad en de Houtmansgracht. Meer weten? www.singelparkgouda.nl

Gevelherstel in de binnenstad voor feestelijk jubileumjaar

In 2022 viert Gouda dat de stad 750 jaar geleden stadsrechten kreeg: een feest van, voor en mét alle Gouvenaars. Want wat zijn we trots op onze mooie binnenstad! Daarom willen we dat die er prachtig bijstaat tijdens het feestelijke jubileumjaar, waarin we veel bezoekers verwachten.

Om onze binnenstad met haar vele historische gevels te verfraaien heeft de gemeente geld gereserveerd. Er is in 2020 en in 2021 anderhalve ton beschikbaar gesteld voor de tijdelijke regeling Gevelherstel Gouda 750. Het doel van de regeling is om eigenaren te stimuleren en te ondersteunen om noodzakelijke herstel- en opknappwerkzaamheden aan de gevel van hun pand uit te voeren.

Subsidieregeling voor geselecteerde panden

Met behulp van een schouw is de onderhoudsstaat van de gevels in een deel van de binnenstad in kaart gebracht. Hieruit is een gelimiteerde lijst van zo'n 200 geselecteerde panden gekomen: alleen deze panden komen in aanmerking voor subsidie. Deze panden staan op zichtlocaties. Denk daarbij aan onder meer de Markt, de Kleiweg, de Tien-deweg en zijstraten. De eigenaren zijn hierover al benaderd door de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH).

Financiële ondersteuning door gemeentelijke bijdrage

Voor de werkzaamheden aan de gevel die in aanmerking komen voor de tijdelijke subsidie, draagt de gemeente maximaal 25% bij in de kosten. En de totale kosten van de subsidiabele werkzaamheden aan een pand moeten minimaal 2000 euro zijn.

2022: een nóg mooiere historische binnenstad

Natuurlijk moeten de werkzaamheden waarvoor subsidie verleend is, uiterlijk 1 januari 2022 uitgevoerd zijn. Zodat onze historische binnenstad er in het jubileumjaar weer piekfijn bijstaat.

Meer informatie?

Neem contact op met ODMH via de heer M. Netten, 088 - 54 50 438 of Mnetten@odmh.nl

Uniek middeleeuws kerkelijk erfgoed in Gouda, maar hoe beschermen we het?

De Goudse kerken zijn uitzonderlijk rijk, vooral van binnen. De Sint-Jan met zijn indrukwekkende gebrandschilderde ramen geniet wereldfaam, maar daarnaast zijn er minder bekende rijkdommen van onschatbare waarde. Deze zijn net zo uniek, maar nog onbekend, onbeschermd en in gevaar.

Rode koorkap met borduurwerk uit ca. 1475-1500.

Pastoor Henk Schoon draagt een rode kazuifel met goud borduursel uit 1648. Alle bijbehorende onderdelen van het paramentenstel zijn nog bewaard (kelkvelum, stola, bursa, palla en antependium).

**monumentenzorg
en archeologie**

Antependium van wit paramentenstel
"pastoor Purmerent" uit 1639.

Carton uit 1561 van de St. Jan met
de aankondiging van de geboorte van
Johannes de Doper.

Het meest bekende religieuze erfgoed van Gouda is zonder twijfel de Sint-Jan. Dit wereldberoemde erfgoed bestaat niet alleen uit het kerkgebouw zelf met de gebrandschilderde ramen, maar ook uit zogenaamde 'roerende cultuuroederen'. Behalve zilver en tin uit de zestiende en zeventiende eeuw, zijn er tekeningen die tot dit cultuuroed behooren.

Van de gebrandschilderde glas-in-loodramen, die grotendeels uit de zestiende eeuw stammen, zijn 42 werktekeningen, zogenaamde cartons, bewaard gebleven. Deze tekeningen zijn net zo groot als de ramen zelf. De grootste zijn wel 20 meter hoog en zijn de grootste historische tekeningen op papier ter wereld. Samen met de glazen vormen ze een uniek (kunst)historisch ensemble. Nergens ter wereld is zo'n collectie, vergelijkbaar met deze omvang en kwaliteit, bewaard gebleven.

'We luiden de noodklok voor liturgische cultuuroederen'

Omdat ze onvervangbaar en onmisbaar zijn voor Nederland staan de cartons al sinds 1990 in het Rijksregister Beschermd cultuuroederen en verzamelingen. Anders dan de naam van dit register doet vermoeden, biedt opname in dit register echter geen

bescherming, zoals bij opname in het register van rijksmonumenten. Bescherming van roerende kerkelijke interieuronderdelen en collecties staat in ons land nog in de kinderschoenen. Sinds 2016 biedt de Erfgoedwet weliswaar de mogelijkheid om een roerend cultuuroed te beschermen, maar de minister heeft bepaald dat deze zaken alleen in spoedeisende gevallen, zoals bij dreiging van verkoop naar het buitenland, zullen worden beschermd.

Anique de Kruijf, kunsthistorica en afdelingshoofd Erfgoed in Kerken en Kloosters van Museum Catharijneconvent (Utrecht): "We luiden de noodklok voor liturgische cultuuroederen. Het begint bij goede inventarisaties van wat er is en samen bepalen welke historische betekenis we eraan toekennen. Daar zijn we volop mee bezig. Maar vervolgens moet ook de bescherming geregeld worden."

Oud-katholieke kerk

Niet in het rijksregister te vinden, maar net zo uniek en onmisbaar als de cartons, is de collectie liturgisch textiel van de oud-katholieke H. Johannes de Doperkerk in Gouda. Deze schuilkerk werd in 1632 aan de Hoge Gouwe opgericht. Pastoor Pieter Purme-

rent bracht de belangrijkste onderdelen van deze collectie bij elkaar. Hij wedijverde met andere pastoors om de mooiste kerkcollectie. De kerk is al bijna 400 jaar ingericht met zeventiende-eeuws meubilair, deels gemaakt door Zuid-Nederlandse kunstenaars, kerkzilver en schilderijen van de hand van de Goudse schilder Jan Fransz. Verzijl. Deze schilderijen zijn zogenaamde wisselaltaarstukken. Ze krijgen op gezette tijden een plaats op het hoofdaltaar. In Nederland zijn slechts drie reeksen van dergelijke wisselaltaarstukken bewaard gebleven.

Rode koorkap met borduurwerk uit ca. 1475-1500 met in het midden Maria, links H. Catharina van Alexandrië, rechts de tweede patroonheilige van het Goudse Catharinaklooster, Elisabeth van Thüringen.

Zeer zeldzame collectie liturgisch textiel

De collectie liturgisch textiel met diverse laatmiddeleeuwse gewaden is een zeer grote zeldzaamheid in Nederland en enorm groot: circa 1840 onderdelen. Hiervan worden er zo'n 170 in de kerk zelf bewaard. De oudste gewaden met prachtige goudborduurselfs zijn meer dan 500 jaar oud. Zij zijn afkomstig uit zusterkloosters in Gouda: een rode koorkap met schild en twee rode dalmatieken uit het Catharinaklooster en een witte koorkap met schild uit het Maria Magdalenaklooster. De borduurselfs op de gewaden zijn de enig bewaard gebleven voorbeelden van de productie van de laatmiddeleeuwse borduurateliers in Gouda. Ze zijn van internationale betekenis, omdat deze borduurkunst in Noord-Nederland het allerbeste was wat in Europa werd geproduceerd. Het renaissance-schild van de witte koorkap, rond 1540 vervaardigd naar ontwerp van de beroemde kunstschilder Maarten van Heemskerck, is door de kwaliteit en perfectie van het borduurwerk zonder meer ongeëvenaard.

'De collectie behoort tot de top 3'

Richard de Beer, consulent en conservator oud-katholiek erfgoed van Museum Catharijneconvent en dé kenner op dit gebied: "De collectie behoort tot de top 3 van belangrijkste kerkelijke textielcollecties van Nederland. De collectie is tevens van onschatbare waarde voor Gouda zelf: de collectie wordt al eeuwenlang op dezelfde locatie bewaard en voor de erediensten gebruikt." De Beer vervolgt: "Bovendien is het middeleeuwse textiel door Goudse borduurwerkers, in een Gouds borduuratelier, gemaakt. Daarnaast hebben de pastoors de gewaden op schilderijen laten vereeuwigen als kledingstukken van zichzelf en heiligen. Zo weten we hoe de gewaden er toen uitzagen en gedragen werden. Dat helpt bij onderzoek en dit is een belangrijke reden om schilderijen en gewaden bij elkaar te bewaren."

Koorkapschild met de ontmoeting van Christus als tuinman met de H. Maria Magdalena ('Noli me tangere') uit ca. 1540, naar ontwerp van Maarten van Heemskerck.

Hij gaat verder: "Behalve de gewaden zijn er ook geborduurde altaarvoorzetfels, de zogenaamde antependia, die op hoogtijdagen voor en naast het altaar worden gezet. Uiterst zeldzaam is een wit stel, in 1745 door Johanna Verheij aan de kerk geschonken bij gelegenheid van haar vijfentwintigste verjaardag als geestelijke maagd. Het stel is geheel voorzien van een botanische selectie van Nederlandse bloemen, waar ze waarschijnlijk vele jaren van haar leven op heeft geborduurd. Volstrekt uniek! Als je kijkt naar de (kunst) historische waarde, is in Nederland alleen de collectie van de oud-katholieke kerk in Delft vergelijkbaar." De Beer concludeert: "De hele collectie is cultuurofgoed dat in Gouda zelf bewaard moet worden."

Rode dalmatiek uit ca. 1475-1500

Antependium uit 1745, geborduurd met botanische bloemen door geestelijke maagd Johanna Verheij.

Alarmerende situatie

De bewaaromstandigheden van deze textielcollectie zijn alarmerend: te weinig ruimte, te vochtig, te veel fluctuaties in de temperatuur en brandgevaarlijk. Er is eerste hulp nodig om de meest noodzakelijke maatregelen te treffen. Richard de Beer noemt de situatie 'levensgevaarlijk'.

Henk Schoon, pastoor van de oud-Katholieke Parochie H. Johannes de Doper te Gouda: "Een deel van het textiel is in bruikleen gegeven aan Museum Gouda, waar de bewaaromstandigheden goed zijn. We willen echter de rest van de collectie heel graag hier in de kerk blijven bewaren en gebruiken. Met Pasen en Kerst

plaatsen we de borduurwerken voor het altaar. Ook draag ik enkele gewaden die bij die tijd horen." Schoon is blij met de hulp van Museum Catharijneconvent en al het onderzoek dat Richard heeft uitgevoerd: "Er is nu wetenschappelijk vastgesteld dat de collectie van nationale waarde is. Maar het is heel urgent dat we ook naar de conservering kijken en naar de kosten die het bewaren van de collectie met zich meebrengen. Ik hoop dat nu de historische waarde bekend is, ook de financiën komen. Een brandwerende klimaatkast zou de mooiste oplossing zijn. Misschien kunnen we een crowdfunding opzetten."

Dit artikel verscheen eerder dit jaar in het blad Monumentaal.

Interieur oud-katholieke kerk, gezien naar het altaar.

Kerkenvisie: 'Er valt veel te winnen'

Net als zo'n 140 andere gemeenten in Nederland is Gouda gestart met het maken van een visie op de toekomst van het religieus erfgoed. Het project valt onder het Nationale Programma Toekomst Religieus Erfgoed en gemeenten worden bijgestaan door de Rijksdienst voor het Culturele Erfgoed. Museum Catharijneconvent, hét nationale kenniscentrum voor religieus erfgoed en christelijke kunst, is eveneens een belangrijke partner voor gemeenten en kerkbesturen.

Een kerkenvisie komt via de dialoog tussen alle betrokkenen tot stand en begint met vragen stellen. Eén van de vragen in Gouda is: wat is het belang van onze kerkelijke interieurs en hun inventarissen en hoe beschermen en conserveren we die?

"De toekomst van het religieus erfgoed is een grote maatschappelijke opgave die ons allemaal aangaat", zegt Anique de Kruijf. "De dialoog daarover is van groot belang. Onderschat de betekenis van het religieus erfgoed voor de stad niet. Dit erfgoed verdient niet alleen bescherming, maar ook een plek in lokale omgevingsvisies."

Pastoor Henk Schoon: "We zijn blij dat de gemeente meedenkt. Het begint allemaal met kennis. Ken je dit erfgoed, dan ontstaat liefde, eerbied, binding en draagvlak om het fysiek te behouden. In mijn droomscenario hebben we straks een kerkenvisie die ons echt verder helpt in het behouden en beheren van het kerkelijke erfgoed. Er valt veel te winnen."